FUNDACIÓ HOSPITAL SANT JAUME I SANTA MAGDALENA

Àmbit geogràfic: Comarcal
Seu Social: Mataró
Forma jurídica: Fundació privada

- **27 persones treballadores**
- **150 persones voluntàries**

NOMBRE DE PERSONES ATESES EN ELS SERVEIS A LES PERSONES:

- 2000 a serveis a la infància i la joventut
- 44 a serveis a la gent gran
- 35 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 4849 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- 80 a serveis de cohesió i dinamització social
- 539 a usuàries a altres col·lectius: (Persones diagnosticades amb una malaltia que es vinculen a les associacions incubades per la Fundació Hospital en el seu clúster.)

www.fundaciohospital.org

Breu història de l'organització

Amb segles de llegat, la Fundació Hospital Sant Jaume i Santa Magdalena de Mataró ha evolucionat des de les seves arrels assistencials fins a ser un motor d'innovació social al Maresme. Com a referent del Tercer Sector, treballem per trencar les barreres d'accés a una cura digna i de qualitat.

Avui som un node d'acompanyament integral, especialitzat en salut mental, dol i suport a l'entorn cuidador. La nostra identitat es basa en la intercooperació: teixim aliances per transformar la cura en un bé públic compartit. Un exemple és el projecte Reptes Cuidadors, impulsat amb l'Ajuntament de Mataró i el suport de divuit entitats del territori.

Com a socis estratègics del CareCityLab (Espai Mataró Cuida), aportem expertesa tècnica per cocrear solucions que neixin del batec de la comunitat. La nostra història és la crònica d'un compromís permanent amb Mataró, transitant de l'excel·lència en la cura cap al lideratge d'una infraestructura social sòlida, pròxima i situada. Treballem perquè ningú afronti la vulnerabilitat en solitud, consolidant-nos com l'entitat que tracciona una ciutat que cuida.

Missió

La missió de la Fundació Hospital Sant Jaume i Santa Magdalena és promoure la dignitat i la qualitat de vida de les persones en situació de fragilitat, dependència o final de vida, garantint un acompanyament integral i especialitzat. Com a entitat referent del Tercer Sector al Maresme, ens definim com una institució compromesa amb la persona i el seu entorn, posant el focus en el benestar físic, social i emocional dels cuidadors no professionals.

El nostre propòsit és liderar la transformació del model de cura , transitant d'una gestió purament assistencial cap a una governança de la cura basada en la corresponsabilitat i l'equitat. Treballem per teixir aliances entre l'administració, el teixit empresarial, el món acadèmic i la ciutadania per situar la cura com un bé públic compartit i un dret de ciutadania. La nostra missió és vertebrar una infraestructura social sòlida on la cura deixi de ser una càrrega individual i invisible per esdevenir un eix central de desenvolupament comunitari.

Descripció de l'activitat

Fundació Hospital Sant Jaume i Santa Magdalena és una entitat referent del Tercer Sector que lidera la transformació del model de cures al Maresme. La nostra activitat es vertebra en tres eixos estratègics:

- Curar DE (Democratitzar la cura): Ens enfoquem a garantir la dignitat de les persones en situació de fragilitat, dependència o final de vida. Mitjançant la intervenció directa, oferim serveis sanitaris i socials especialitzats en salut mental, dol i acompanyament a col·lectius vulnerables.

- Curar AMB (Corresponsabilitzar la cura): Treballem per vertebrar el sistema de cures fomentant la participació activa de la societat. Com a socis del CareCityLab (Espai Mataró Cuida), impulsem aliances i projectes com Reptes Cuidadors per redistribuir les responsabilitats de cura i enfortir la xarxa comunitària.

- Curar DES DE (Conèixer la cura): Basem la nostra acció en l'evidència. Generem coneixement a través de la recerca i l'anàlisi de dades per dissenyar solucions innovadores i polítiques públiques que responguin a les necessitats reals.

L'objectiu final és situar la cura com un bé públic i un dret universal, garantint el benestar físic, psicològic i social de la comunitat.

DESCRIPCIÓ DE LA INICIATIVA PROPOSADA

REPTES CUIDADORS: ALIANÇA COMUNITÀRIA PER RECONÈIXER I CORRESPONSABILITZAR LA CURA A LA CIUTAT.

Breu descripció

Reptes Cuidadors és una iniciativa comunitària pionera impulsada per la Fundació Hospital Sant Jaume i Santa Magdalena i l'Ajuntament de Mataró, en col·laboració amb un ecosistema de més de 18 entitats socials i agents del territori. L'objectiu central és transformar el model actual de cures —sovint fragmentat, invisibilitzat i feminitzat— cap a un nou paradigma de governança basat en la corresponsabilitat i el reconeixement social.

La iniciativa adopta una metodologia innovadora inspirada en les polítiques orientades per missions (Mariana Mazzucato), traslladant aquest model d'innovació tecnològica a l'àmbit social per abordar la "crisi de les cures" com un gran desafiament de ciutat. A través d'un procés participatiu que implica la quàdruple hèlix (administració pública, teixit empresarial, món acadèmic i ciutadania), el projecte aterra problemes sistèmics en reptes concrets, acotats i mesurables.

En la fase actual, el projecte desplega el Repte Cuidador 1: "Cuidem qui cuida", posant el focus en les persones cuidadores no professionals. La iniciativa identifica que l'esgotament extrem (burn-out) d'aquestes persones és un detonant de la institucionalització prematura i de la ruptura de vincles comunitaris. Per revertir-ho, Reptes Cuidadors vertebra una estructura que detecta bones pràctiques existents, detona noves propostes de cocreació i ofereix un itinerari d'acompanyament tècnic i mentoratge per garantir la viabilitat de les solucions.

El projecte no es limita a oferir serveis assistencials; aspira a consolidar una infraestructura de governança comunitària on la cura sigui entesa com un bé públic i un dret emergent de ciutadania. Reconeguda el 2025 com una de les millors iniciatives d'innovació de la Xarxa Innpulso, la proposta té una clara voluntat de transferència per convertir-se en un model escalable a altres municipis.

Aportació de valor de la iniciativa

L'aportació de valor de Reptes Cuidadors resideix en la seva originalitat metodològica i la seva capacitat de transformació sistèmica. La iniciativa és pionera en traslladar el model de Polítiques Orientades per Missions (Mazzucato) a l'àmbit social, abordant la "crisi de les cures" com un desafiament col·lectiu i no com un problema individual o invisibilitzat.

El projecte trenca amb el model assistencial clàssic per instaurar una nova governança basada en la corresponsabilitat de la quàdruple hèlix. El seu valor diferencial és la capacitat d'interpel·lar actors (empresa, acadèmia i ciutadania) que habitualment no se senten vinculats a la responsabilitat de cuidar. Situa la cura com un bé públic compartit i un dret de ciutadania, evitant la càrrega desproporcionada sobre les famílies. Amb rigor tècnic, combat el burn-out de la persona cuidadora per prevenir la institucionalització prematura i preservar els vincles comunitaris, garantint solucions sostenibles i humanes.

Necessitat a la que respon

Aquesta iniciativa respon a la "crisi de les cures", un desafiament que a Catalunya es tradueix en un model fragmentat. Les persones en situació de fragilitat i les seves cuidadores han de navegar per sistemes social i sanitari desconnectats, amb llistes d'espera que superen els vuit mesos per a ajudes de dependència. Aquesta saturació aboca a més de 150.000 cuidadores no professionals —majoritàriament dones— a assumir la cura com una càrrega individual, invisibilitzada i sense suport estructural.

L'impacte en la salut de qui cuida és sever: el 42% pateix depressió, el 64% cansament crònic i el 56% no pot conciliar la seva vida laboral. Existeix una injustícia estructural de gènere i origen que afecta especialment cuidadores precàries i dones migrants fora dels circuits oficials. A Mataró, hem detectat que aquesta manca de corresponsabilitat i la síndrome de burn-out

són els detonants de la institucionalització prematura de la gent gran, trencant els vincles comunitaris.

El projecte neix de la necessitat urgent de passar d'una gestió assistencialista a una governança de la cura. Cal una infraestructura social sòlida que impliqui la quàdruple hèlix (administració, empresa, acadèmia i ciutadania) per evitar que la cura sigui una font de desigualtat. L'objectiu és convertir-la en un bé públic compartit i un dret de ciutadania que garanteixi un suport estructural real.

Principals objectius assolits

La iniciativa està transformant el model de cures a Mataró mitjançant una infraestructura de governança comunitària sòlida, reconeguda el 2025 com el segon millor projecte d'innovació estatal per la Red Innpulso. En el desplegament del "Repte Cuidador 1: Cuidem qui cuida", s'han assolit els següents objectius estratègics:

- Institucionalització d'una nova governança: Transitar d'una gestió assistencial fragmentada cap a un model on la cura col·lectiva es situa en el centre de l'organització social amb el teixit comunitari com a líder.
- Activació de la quàdruple hèlix: Consolidar un grup motor transversal que integra
- administració, empresa, acadèmia i societat civil, superant els compartiments estancs tradicionals.
- Diagnosi participativa i rigorosa: Mapejar l'ecosistema local per identificar actius existents
- i detectar necessitats reals des de l'experiència directa de les persones cuidadores.
- Disseny de solucions amb impacte: Prioritzar intervencions estratègiques en els punts de major vulnerabilitat ("trams de dolor") per optimitzar recursos i evitar la duplicitat de serveis ineficaços.
- Sostenibilitat i escalabilitat: Fixar les bases d'un model replicable i formalitzar aliances que garantitzin la continuïtat del projecte a llarg termini.

Aquests objectius estan permetent situar Mataró com un referent en innovació social, demostrant que és possible liderar una estructura social pròxima, eficient i situada.

Principals resultats obtinguts

A data maig de 2026, el projecte presenta resultats tangibles que n'avalen la viabilitat i l'impacte:

Resultats Quantitatius:

- Ecosistema actiu: Implicació directa de 18 empreses i entitats i participació de 83 noves persones en processos de cocreació.
- Mapeig d'actius: Identificació i anàlisi de 24 bones pràctiques de cura al municipi.
- Eficiència operativa: Priorització de 9 trams de dolor estratègics per a la intervenció directa.
- Aliances formals: Signatura de 2 coproduccions estables entre entitats per a la sostenibilitat del model.

Resultats Qualitatius:

- Estudi de la reducció de la sobrecàrrega: Activació d'un estudi amb el Consorci Sanitari del Maresme (Escala de Zarit) per mesurar científicament la millora en el benestar de qui cuida.
- Millora del suport percebut: Els testimonis de la fase de socialització confirmen una reducció del sentiment de solitud i un increment de la connexió amb la xarxa local.
- Metodologia de transferència: Creació d'un full de ruta escalable a altres municipis seguint el "Model de municipi cuidador".
- Empoderament del col·lectiu: Validació de la veu de les cuidadores no professionals com a expertes clau en el disseny de polítiques públiques, garantint que les solucions responguin al batec real de la comunitat.

Abast de l'experiència

Reptes Cuidadors té un abast sistèmic i comunitari que transforma el model de cures a Mataró mitjançant l'activació de la quàdruple hèlix. Centrat el primer repte en les cuidadores no professionals, el projecte converteix la cura en un dret de ciutadania i un bé públic compartit.

Evidències de l'experiència (maig 2026):

- Agents: Grup motor transversal amb 18 empreses i entitats que trenca els compartiments estancs entre administració i tercer sector.
- Participació: 83 persones implicades en processos de cocreació i diagnosi situada.
- Accions: Mapeig de 24 bones pràctiques i identificació de 9 "trams de dolor" estratègics per a la intervenció prioritària.
- Impacte: Segon millor projecte d'innovació estatal (Red Innpulso 2025) i 2 coproduccions estables consolidades.

L'experiència és plenament replicable a altres municipis, ja que fixa les bases d'un model escalable mitjançant un full de ruta que segueix el "Model de municipi cuidador".

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 4
Membres equips directius: 3
Ateses: 83
Voluntàries: -1
Altres: 18 empreses i entitats implicades.
Es tracta dels agents de l'ecosistema (tercer sector, empresa, universitat i administració) que participen activament en la missió compartida del repte)

Principals factors clau d'èxit

L'èxit de Reptes Cuidadors i el seu reconeixement com a referent d'innovació (2n premi Red Innpulso 2025) es deuen als següents factors clau:

Innovació per missions: L'aplicació del model de Mazzucato permet transformar problemes sistèmics complexos en reptes concrets i mesurables, garantint una direccionalitat que evita la fragmentació assistencial.

Sostenibilitat estructural: La integració en l'estratègia del CareCityLab (Espai Mataró Cuida) assegura que la iniciativa sigui una infraestructura social permanent, amb finançament i suport tècnic estables.

Activació de la quàdruple hèlix: La coordinació transversal entre administració, empresa, acadèmia i ciutadania situa la cura com una responsabilitat compartida de ciutat, superant la visió de càrrega individual.

Centralitat del saber expert: Ubica les cuidadores no professionals al centre de la governança, utilitzant la seva experiència directa per co-crear solucions arrelades a la realitat comunitària.

Canvi de paradigma: El projecte evoluciona de la "gestió de la dependència" cap a una governança de la cura, entesa com un dret de ciutadania i un bé públic.

Arquitectura de col·laboració: Un Grup Motor transversal i la infraestructura del CareCityLab (Espai Mataró Cuida) garanteixen agilitat operativa i un impacte real al territori, superant els compartiments estancs institucionals.

Dificultats i reptes superats

El desenvolupament de Reptes Cuidadors ha superat barreres estructurals i culturals crítiques per transformar el model de cures:

- Reconeixement de la identitat cuidadora: Un dels obstacles principals ha estat que moltes cuidadores no professionals no s'identifiquen com a tals, percebent la cura com un deure familiar natural. Hem superat aquesta invisibilitat situant el seu saber expert al centre, dignificant la seva tasca com a funció social essencial.
- Identitat de les entitats: Moltes organitzacions locals no es reconeixien inicialment com a
- "entitats de cures". Hem aconseguit que agents de la quàdruple hèlix entenguin que la cura és transversal, alineant empreses i acadèmia en un desafiament col·lectiu de ciutat.
- Complexitat pressupostària i de recursos: Implementar un model innovador amb
- finançament fragmentat ha estat un repte. S'ha superat integrant la iniciativa en l'estratègia del CareCityLab (Espai Mataró Cuida), garantint una infraestructura estable i optimitzant recursos per evitar duplicitats ineficaces.
- Fragmentació institucional: Hem trencat els "compartiments estancs" entre els sistemes
- social i sanitari. Mitjançant una arquitectura de col·laboració transversal, s'ha passat d'un model assistencial desconnectat a una governança compartida.
- Saturació i urgència: Davant llistes d'espera de 8 mesos en el sistema formal, el repte està articulant respostes àgils per prevenir el burn-out i evitar la institucionalització prematura de les persones grans.

Elements innovadors que aporta la iniciativa

La iniciativa Reptes Cuidadors introdueix un canvi de paradigma en la provisió de cures mitjançant els següents eixos disruptius:

- Activació real de la quàdruple hèlix: Trenquem els compartiments estancs institucionals integrant administració, empresa, acadèmia i ciutadania en una missió compartida. Innovem en considerar la cura com un factor de competitivitat territorial, clau per a la retenció de talent i la sostenibilitat del sistema públic.
- Governança basada en el saber de l'experiència: Situem les cuidadores no professionals al centre del disseny de polítiques públiques. No són receptores passives, sinó expertes que guien la diagnosi situada i la cocreació de solucions, garantint que les respostes neixin de la realitat quotidiana i no d'imposicions jeràrquiques.

- La cura com a dret emergent i bé públic: Redefinim el model clàssic per reconèixer la cura com una responsabilitat col·lectiva. Aquest enfocament combat la invisibilitat i la feminització estructural del sector, transformant-lo en un dret de ciutadania garantit per la comunitat.

- Rigor metodològic i eines de disseny social: Utilitzem metodologies avançades com el

- Mapa del Cicle de la Cura (identificant 6 fases crítiques) i la Matriu d'Oportunitats Wow-Now-How. Això permet detectar 9 "trams de dolor" prioritaris, assegurant que cada acció resolgui buits sistèmics i eviti serveis ineficaços.

- Transferència i full de ruta escalable: Hem generat una infraestructura social permanent i una metodologia de "consultoria social" replicable. Seguint el Model de municipi cuidador, facilitem la transferència de coneixement a altres localitats per consolidar una xarxa de ciutats cuidadores.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat

- Metodologia d'innovació per missions: L'ús del marc de Mazzucato ofereix un estàndard robust per aterrar problemes complexos en reptes concrets. Aquesta metodologia és universal i independent del context geogràfic, facilitant que qualsevol entitat alinïi diversos actors cap a un propòsit comú.

- Sistematització mitjançant Toolkits: La publicació d'una Guia Metodològica amb eines d'innovació social (com el Mapa del Cicle de la Cura i la Matriu Wow-Now-How) ofereix recursos tècnics concrets per a la diagnosi situada i la priorització de solucions en nous territoris.

- Plataforma unificada de ciutats cuidadores: La iniciativa impulsa una xarxa on diferents municipis poden compartir els seus reptes i aprenentatges en un espai comú. Aquesta intel·ligència col·lectiva permet aprendre de les experiències d'altres territoris, optimitzar la inversió social i accelerar la transferència de solucions amb èxit provat.

- Conversió a servei de mentoratge: El projecte es planteja com una "consultoria social" o servei d'acompanyament. El grup motor original actua com a mentor per a altres ens públics, facilitant una implementació guiada i experta del model.

- Alineació amb marcs institucionals: La plena compatibilitat amb el Model de municipi cuidador de la Diputació de Barcelona assegura una integració àgil en les polítiques públiques de qualsevol administració local catalana, garantint el seu encaix institucional i normatiu.